Witalis Sarosiek

Віталь Сарасек

Witalis Sarosiek 1972

Witalis Sarosiek (1945-2012), urodził się i pochowany został w Sokółce. Jednak okres młodości spędził poza swym rodzinnym miastem. Ukończył Liceum Plastyczne im. Bernarda Morando w Zamościu oraz Akademię Sztuk Pięknych w Warszawie. Z Warszawą związany był w latach 70-80- tych XX wieku. Prowadził pracownię artystyczną przy ul. Grochowskiej na Pradze, skupiającą środowisko twórcze Warszawy. Pracownię odwiedzała również Maria- muza a później żona artysty. Na początku lat 90. ubiegłego stulecia – w momencie znalezienia się u szczytu swoich możliwości twórczych – wrócił jednak ze stolicy do Sokółki. Zamieszkał w rodzinnym domu z ogrodem przy ulicy Mariańskiej. Pracownię urządził w dużym pokoju, gdzie dziś- dwa lata po jego śmierci dalej stoi rozstawiona sztaluga, paleta z zaschniętymi farbami, niedokończone płótna...

WYSTAWY:
1972- Warszawa, Stara Kordegarda, Debiut absolwentów Akademii Sztuk Pięknych
1975/76 – Warszawa, Staromiejski Dom Kultury
2013- Sokółka, Biblioteka Publiczna

Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce składa serdeczne podziękowania następującym osobom: Marii Sarosiek, Helenie i Leonardowi Drożdżewiczom, oraz Elżbiecie i Januszowi Andrukiewiczom za udostępnienie na wystawę oraz do publikacji w niniejszym katalogu obrazów Witalisa Sarosieka.

Syn Witalisa Sarosieka oraz żona Maria Sarosiek

Віталь Сарасек (1945-2012) нарадзіўся, а пасля быў пахаваны ў Саколцы. Маладосць правёў па-за родным горадам. Закончыў Мастацкі Ліцэй імя Бернарда Морандо ў Замосцю і Акадэмію Мастацтваў у Варшаве. З Варшаваю быў звязаны ў 70-80-я гады XX стагоддзя. Вёў мастацкую майстэрню пры вуліцы Грахоўскай на Празе, дзе збіраліся прадстаўнікі варшаўскай творчай эліты. Майстэрню наведвала таксама Мар'я – муза, а потым жонка мастака. На пачатку 90-х гадоў, будучы на вяршыні сваіх мастацкіх магчымасцяў, вярнуўся са сталіцы ў Саколку. Пасяліўся ў бацькоўскай хаце пры вуліцы Марыяньскай. Майстэрню зрабіў у вялікім пакоі, дзе сёння, два гады пасля яго смерці, надалей стаіць мальбэрт, палітра з высахлай фарбай, няскончаныя палотны...

ВЫСТАВЫ:
1972 – Варшава, Старая Кардэгарда, Дэбют выпускнікоў Акадэміі Мастацтваў
1975/76 – Варшава, Старамейскі Дом Культуры
2013 – Саколка, Публічная Бібліятэка

Музей і Асяродак Беларускай Культуры ў Гайнаўцы выказвае ўдзячнасць Марыі Сарасек, Гэлене і Леанарду Дражджэвічам, Альжбеце і Янушу Андрукевічам за пераказанне на выставу, а таксама для публікацыі ў дадзеным каталогу карцін Віталя Сарасека.

ISBN:978-83-63609-56-6

Na okładce: Kościół św. Antoniego z dzwonnicą i domkiem sióstr zakonnych, olej na płycie, 1994
На вокладцы: Касцёл св. Антонія, званіца і дом манашак, алей на борце, 1994

olej na płótnie / алей палатно 1996

Kaplica przy ul.Grodzieńskiej/Капліца на вуліцы Гроднянскай
olej na płycie /алей на борце 1994

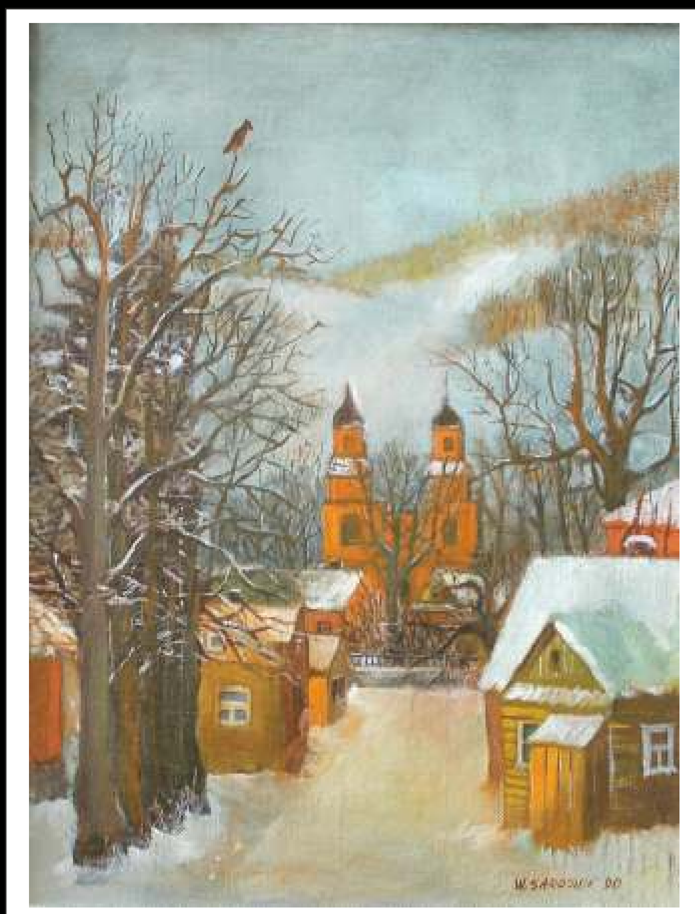
„Miasteczko [Sokółka] leży w zachodnich rubieżach Wielkiego Księstwa Litewskiego, dziś należących do Polski. We wsiach rozrzuconych wokół niego, wśród lasów i wzgórz, mówi się często po białorusku. Nazywa się ten stary i śpiewny język „prostym", mówi się „po prostu". To ziemie jagiellońskie, po trochu mickiewiczowskie, gdzie krępe konie, ciągnące furmanki, dźwigają nad grzbietem drewnianą, kabłąkowatą dugę. Lasy i wzgórza są tu przepiękne (prawie jak u Nikifora), ale samo miasteczko raczej nijakie. Zawsze wydawało mi się, że wszystkiego w nim za mało: i Wschodu, i Zachodu"

Rajmund Kalicki (przyjaciel Witalisa Sarosieka), Dziennik nieobyczajny, Warszawa 2008, cytat za: Leonard Drożdżewicz „Sokólski Brueghel- Witalis Sarosiek" 2013

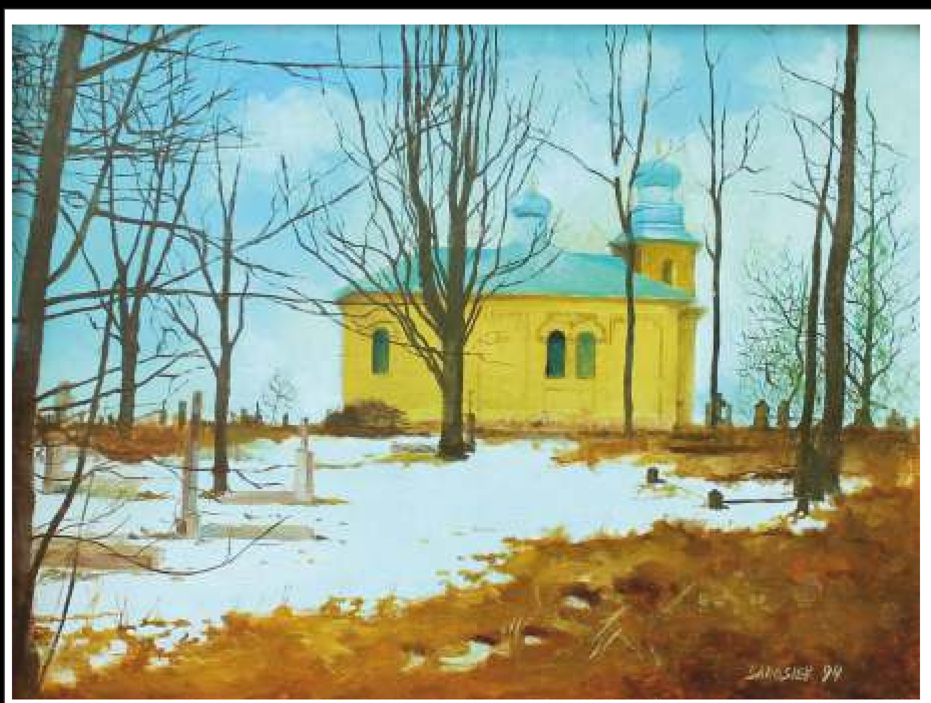
„Мястэчка [Саколка] ляжыць на заходніх рубяжах Вялікага Княства Літоўскага, сёння належыць Польшчы. У вёсках вакол яго сярод лясоў і пагоркаў часта гавораць па-беларуску. Называюць гэтую старажытную і пявучую мову «простаю», гаворыцца «па-просту». Гэта землі Ягелонаў, крыху Міцкевіча, дзе прысадзістыя коні, цягнучы фурманкі, нясуць над каркам драўляную дугу. Лясы і пагоркі тут найпрыгажэйшыя (амаль як у Нікіфара), але само мястэчка, нажаль, ніякае. Мне заўсёды здавалася, што ў ім замала і Ўсходу, і Захаду»

Раймунд Каліцкі (сябра Віталя Сарасека), Dziennik nieobyczajny, Варшава 2008, цытата: Леанард Дражджэвіч „Сакольскі Брэйгель – Віталь Сарасек" 2013

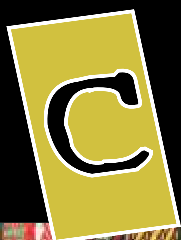

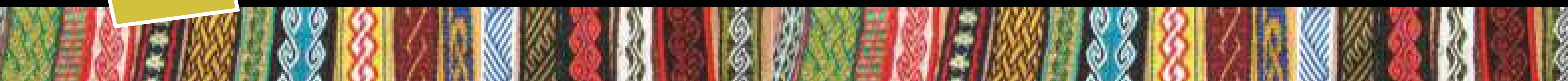

Widok na kościół Św. Antoniego /Від на касцёл св. Антонія
olej na płótnie/ палатно, алей 1990

Cerkiew na cmentarzu prawosławnym/ Цэрква на праваслаўных могілках
olej na płycie/палатно борта 1994

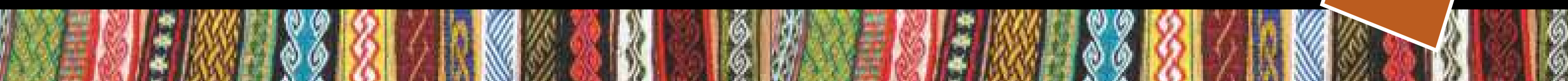

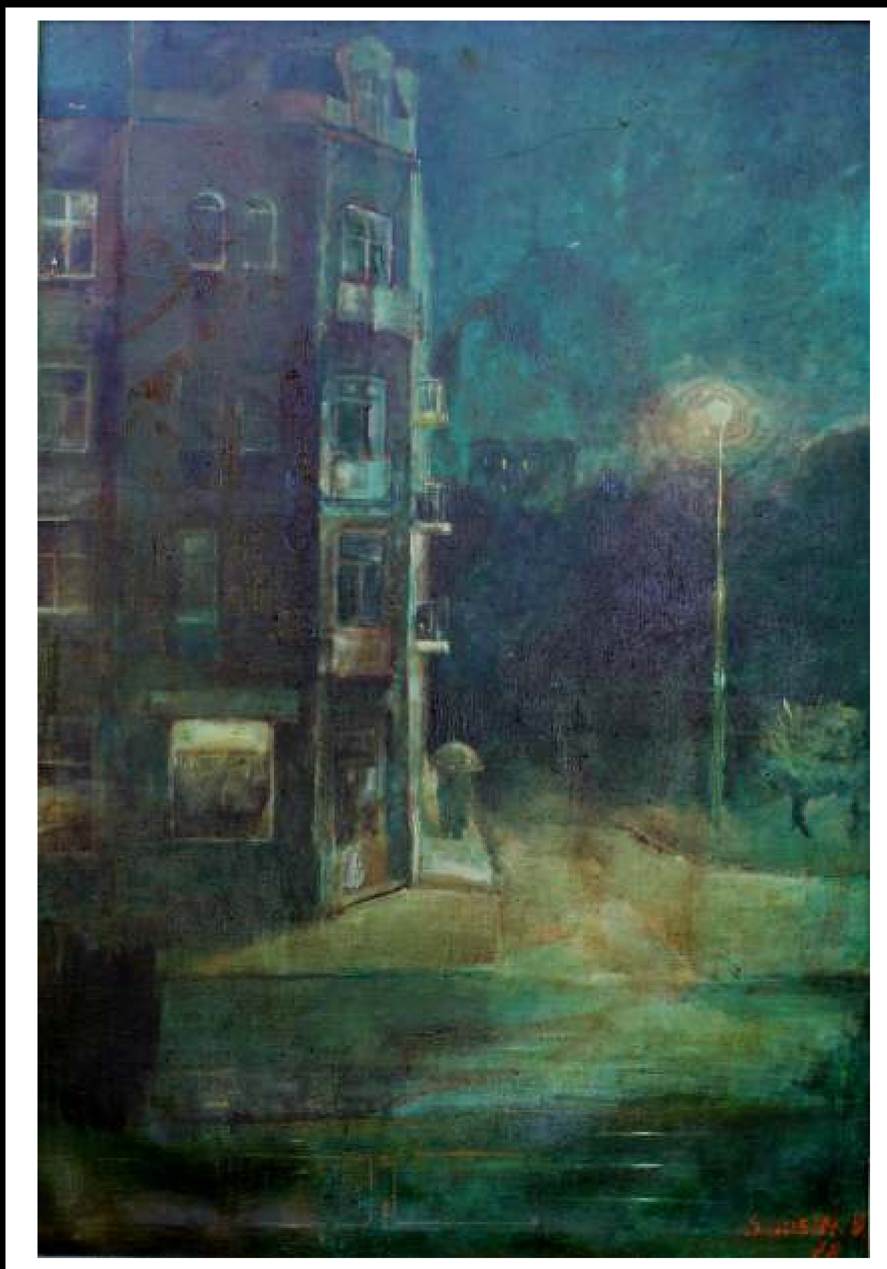
Meczet w Bohonikach /мячэць у Багоніках
olej na płótnie/ палатно, алей 2002

Przedwiośnie-Kościół św. Antoniego /Ранняя вясна- касцёл св. Антонія
olej na płycie /палатно борта 1994

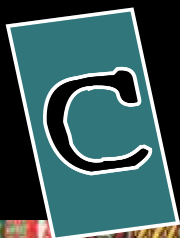

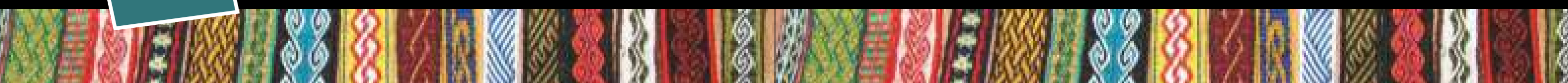

Widok z kamienicy na Pradze /Выгляд з камяніцы на Празе
olej na płótnie /палатно, алей 1978

Oba obrazy zostały zauważone i docenione przez historyka i krytyka sztuki na wystawie absolwentów ASP w Warszawie: *„Szczególnie zajmujące wydają się mi przedstawiające kompozycje Witalisa Sarosieka. (...) Z wielkim uznaniem podkreślam dojrzałość [Sarosieka], którego obie kompozycje podobały mi się najbardziej ze wszystkich” ”Sarosiek-zapowiedź autentycznego talentu (...) jedyny [malarz spośród absolwentów ASP], któremu udało się przebić przez nieciekawą, choć liczną produkcję artystyczną i trafił z zestawami swych prac do galerii warszawskich.”*

Wojciech Krauze- „Przegląd Artystyczny” 1972,

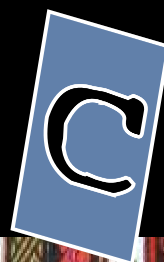

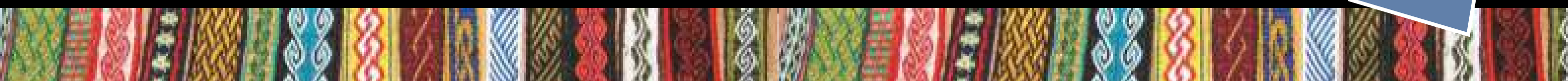

olej na płótnie/палатно, алей l.60/70 XX w.

Абедзьве карціны былі заўважаныя і ацэненыя гісторыкам мастацтва на выстаўцы выпускнікоў АМ у Варшаве: *«Асабліва прыцягальнымі для мяне з'яўляюцца кампазіцыі Віталя Сарасека. (...) З вялікім задавальненнем падкрэсліваю сталасць [Сарасека], абедзьве кампазіцыі якога падабаюцца мне найбольш». «Сарасек – анонс сапраўднага таленту (...) адзіны [мастак сярод выпускнікоў АМ], якому ўдалося прабіцца праз нецікавую, хаця і шматаблічную, мастацкую прадукцыю, які трапіў з калекцыямі сваіх прац у варшаўскія галерэі.»*
Войцех Краўзэ - „Przegląd Artystyczny” 1972.

Witalis Sarosiek należy do powojennego pokolenia sokółczan, które artystycznie na trwałe wpisało się w historię tego kresowego miasteczka. Mistrz pędzla zdążył jeszcze uchwycić, nierzadko w detalach, architekturę starej Sokółki, zanim jej domki masowo zaczęły znikać, bądź pokryte zostały sidingiem. Obrazy Witalisa przypominają pocztówki. Realistyczne w formie widokówki największego miasteczka dawnej zachodniej Grodzieńszczyzny, w którym zgodnie żyli wyznawcy wielu religii i przedstawiciele różnych kultur. Stąd prócz pozostałości kamieniczek podskarbiego litewskiego Tyzenhauza, rozmieszczonych wokół dawnego rynku utrwalanych na obrazach, tematem przewodnim są kościoły, cerkwie oraz meczet w pobliskich Bohonikach. Ocalić od zapomnienia ów świat, powoli odchodzący już do przeszłości – taki cel, jak się zdaje, przyświecał Witkowi Sarosiekowi .

Wielu oglądającym te obrazy nasuwają się skojarzenia z dziełami Pietera Breugla Młodszego, ze względu na temat, ujęcie postaci, scenerie zimowe. Jednak, co zwraca uwagę w obrazach Sarosieka to nawiązanie do XIX wiecznego realizmu, o scenach rodzajowych z życia prostych ludzi, namalowanych przy pomocy uproszczonych środków wyrazu, o spokojnej palecie i kompozycji, często z wykorzystaniem perspektywy zbieżnej. Warto zwrócić uwagę w tych obrazach na grę światła, które ślizga się po gałęziach i konarach drzew, ścianach domów, zaśnieżonych polach.

Witalis Sarosiek należy do powojennego pokolenia sokółczan, które artystycznie na trwałe wpisało się w historię tego kresowego miasteczka. Mistrz pędzla zdążył jeszcze uchwycić, nierzadko w detalach, architekturę starej Sokółki, zanim jej domki masowo zaczęły znikać, bądź pokryte zostały sidingiem. Obrazy Witalisa przypominają pocztówki. Realistyczne w formie widokówki największego miasteczka dawnej zachodniej Grodzieńszczyzny, w którym zgodnie żyli wyznawcy wielu religii i przedstawiciele różnych kultur. Stąd prócz pozostałości kamieniczek podskarbiego litewskiego Tyzenhauza, rozmieszczonych wokół dawnego rynku utrwalanych na obrazach, tematem przewodnim są kościoły, cerkwie oraz meczet w pobliskich Bohonikach. Ocalić od zapomnienia ów świat, powoli odchodzący już do przeszłości – taki cel, jak się zdaje, przyświecał Witkowi Sarosiekowi .

Wielu oglądającym te obrazy nasuwają się skojarzenia z dziełami Pietera Breugla Młodszego, ze względu na temat, ujęcie postaci, scenerie zimowe. Jednak, co zwraca uwagę w obrazach Sarosieka to nawiązanie do XIX wiecznego realizmu, o scenach rodzajowych z życia prostych ludzi, namalowanych przy pomocy uproszczonych środków wyrazu, o spokojnej palecie i kompozycji, często z wykorzystaniem perspektywy zbieżnej. Warto zwrócić uwagę w tych obrazach na grę światła, które ślizga się po gałęziach i konarach drzew, ścianach domów, zaśnieżonych polach.

Witalis Sarosiek to przykład malarza, któremu mimo przychylnych recenzji na początku swej drogi artystycznej, nie udało się przetrwać w środowisku artystycznym stolicy. Dziś zachowały się jedynie dwa obrazy z okresu warszawskiego (prezentowane w katalogu), pozostałe, których zachowało się dużo więcej, powstały w latach 90-tych XX i na początku XXI w.

Agnieszka Tichoniuk

Віталь Сарасек належыць да пасляваеннага пакалення сакальчан, якое на трывала ўпісалася ў гісторыю мястэчка. Майстра пэндзля паспеў ухапіць, часцяком вельмі дакладна, архітэктуру старой Саколкі, пакуль яе старыя дамы не пачалі знікаць пад ўсюдыісным сайдынгам. Карціны Віталя нагадваюць паштоўкі. Рэалістычныя ў форме віды найбольшага мястэчка былой Заходняй Гарадзеншчыны, дзе ў згодзе жылі прадстаўнікі розных рэлігіяў і розных культур. Таму, апрача старых камянічак літоўскага казначэя Тызенгаўза, якія месцяцца вакол былога рынку, на карцінах бачым касцёлы, цэрквы і мячэць у Багоніках. Здаецца, што галоўная мэта, якую ставіў перад сабой Віталь Сарасек, – зберагчы ад забыцця свет, які адыходзіць у мінуўшчыну.

Многім, хто аглядаў гэтыя карціны, прыходзіць на думку параўнанне з працамі Пітэра Брэйгля- малодшага. Знаходзім падобныя тэмы, постаці, зімовыя серыі. Аднак, у карцінах Сарасека прыцягвае ўвагу аднясенне да рэалізму XIX стагоддзя. Жанравыя сцэны з жыцця простых людзей, намаляваныя пры дапамозе простых сродкаў выразу. Спакойная палітра і кампазіцыя, з частым выкарыстаннем канвергентных перспектываў. Прыцягвае таксама гульня святла, якое слізгаецца па галінах і ствалах дрэваў, сценах дамоў, заснежаных палях.

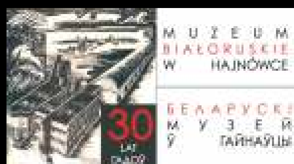
Віталь Сарасек – прыклад мастака, якому, нягледзячы на спрыяльныя водгукі ў пачатку творчай кар'еры, не ўдалося вытрываць у мастацкім асяроддзі сталіцы. Сёння захаваліся толькі дзьве карціны з варшаўскага перыяду (прадстаўленыя ў каталогу), іншыя, якіх захавалася нашмат больш, былі створаныя ў 90-я гады XX і ў пачатку XIX стагоддзяў.

Агнешка Ціханюк

WYSTAWA / ВЫСТАВА: X-XII 2014

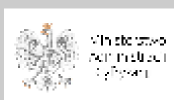
Katalog ten jest częścią powstającego „Słownika Białoruskich Artystów".
Каталёг гэты зяўляецца часткай «Слоўніка Беларускіх Мастакоў»

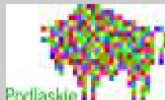

Stowarzyszenie Muzeum i Ośrodek Kultury Białoruskiej w Hajnówce
17-200 HAJNÓWKA, ul. 3 Maja 42
www.muzeumbialoruskie.hajnowka.pl
kontakt@muzeumbialoruskie.pl

Projekt graficzny,foto: Agnieszka Tichoniuk / Праект графічны, фото: Агнешка Ці*ханюк*
Tłumaczenie: Natalla Gierasimiuk /Пераклад: Наталла Герасімюк

ISBN:978-83-63609-56-6

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Administracji i Cyfryzacji
oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w Białymstoku